

Hodnocení diplomové práce Bc. Martiny Plaché Tzv. druhá vlna českého undergroundu a někteří její představitelé.

Práce není objevná ve smyslu ve smyslu „hledání“ a „objevování“ nového, spíše prezentuje autorčin pohled na problematiku a její vlastní analýzy a interpretace některých textů méně známých autorů. Práce tohoto typu budou vždy diskutabilní a konfliktní, neb tzv. underground dospěl do stádia, kdy vyvolává místy nekritický obdiv a kdy jsou mu přičítány funkce až normativní. Pohled na něj je však (typicky česky) často velmi zúžený a není ani prost jistých znaků kultu, jakkoliv v „českém pohledu“ (či v pohledech dvou, abych byl spravedlivější) autorů nejčastěji zmiňovaných (M. Pilař, M. Machovec) lze nalézt dosti inspirací k výhledům jiným i jinam. Znamenalo by to ale především (což autorka v Závěru práce též připomíná) jednak pohled mnohem dále a mnohem hlouběji než do české kotliny, jednak pohled mnohem kritičtější, pokornější a – s prominutím - poučenější; snad by bylo možno aplikovat parafrázovanou verzi výroku F. Peroutky, že dějiny české literatury nejsou ani tak tématem pro historiky jako spíš pro psychiatry.

A právě z pozice, již autorka zaujímá v Závěru, mi práce přijde – zřejmě stejně jako jí – poněkud plochá, po povrchu klouzající, ilustrativní, pouze konstatující. Domnívám se, že byla-li by závěrečná kapitola práce jejím Úvodem, autorce by se nejméně rok lépe dýchalo i psalo.

Velmi oceňuji poctivost, s níž autorka o tématu uvažuje; vychází mj. i ze znalosti textů V. Černého a již zde možno se setkat s formulováním jistých estetických požadavků, jež by bylo možno od tolik opěvovaného „čtvrtého komunikačního okruhu“ očekávat, přesto jistý odér primitivismu, barbarství, nevzdělanosti, prosté negace a zesměšňování téměř čehokoliv (mj. oblečení, pravidelné zaměstnání, manželství, rodičovství), nepůvodnosti i neúprosných lékařských diagnóz jeho reprezentantů odsouvá český underground na (ne-li za) periferii opravdu seriózního bádání a hledání (a kupodivu i „nalézání“) rádo by „povzbuzujících“ analogií s americkými beatniky lze považovat jen za důkaz poněkud menší vzdělanosti jejich hlasatelů. Diplomantka si vybírá a v práci představuje tři z méně známých osobností tzv. druhé vlny undergroundu (Machulka, Zajíček, Koch) stylem „život a část díla“, představuje je kultivovaně, výstižně, seriózně, citlivě, s porozuměním i s respektem, ale ona prázdná „biblika očekávání“ se mi nad prací vznáší i po jejím několikerém přečtení.

Práci (s drobnými pravopisnými nedostatky) doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat jako velmi dobrou.

V Plzni 10. 6. 2014

Jiří Staněk
